

Młodzi mają pod górke

Rorate caeli...

Już w niedzielę, 27 listopada, w całym Kościele rozpoczyna się nowy rok liturgiczny oraz Adwent, czyli radosny czas oczekiwania na przyjście Pana Jezusa. Dzieli się on na dwa okresy. Pierwszy z nich, który potrwa do 16 grudnia, stanowi przygotowanie do ostatecznego przyjścia Chrystusa. Drugą część to czas oczekiwania na Uroczystość Narodzenia Pańskiego. Nieodłącznym elementem Adwentu są Msze Wotywno o Najświętszej Maryi Pannie, zwane roratami. Swoją nazwę biorą od introitu mszalnego „Rorate caeli”. Wierni uczestniczą także w specjalnych rekolekcjach. /mł/

Wychowanek na ratunek

Kamil Kuzera został nowym trenerem Korony Kielce. Wychowanek „żółto-czerwonych” poprowadzi zespół do końca sezonu. 39-latek usiadł na ławce trenerskiej kieleckiego klubu w dwóch ostatnich meczach rundy jesiennej, po zwolnieniu Leszka Ojrzyńskiego. Przypomnijmy: Korona przegrała na wyjeździe z Lechem Poznań 2:3 i w domu z Widzewem Łódź 0:1. Celem postawionym przez Kamilem Kuzerą jest utrzymanie w PKO BP Ekstraklasie. Korona po pierwszej części sezonu zajmuje przedostatnie, 17. miejsce z czteropunktową stratą do bezpiecznej lokaty. „Żółto-czerwoni” rozpoczną rundę rewanżową w ostatni weekend stycznia od wyjazdowego meczu z Legią Warszawa. /dw/

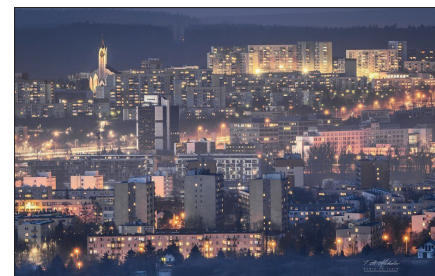

Węglowa uchwała

Podczas ostatniej sesji radni wyrazili kluczową dla dalszych działań miasta zgodę na zakup i sprzedaż węgla mieszkańcom Kielc. Tych, którzy chcieliby go pozyskać nie brakuje. – Te uchwały zapewniają nam pieniądze, a te zostaną spożytkowane na zakup i obsługę sprzedaży węgla. To jest blisko milion osiemset tysięcy złotych na ten rok i taka sama kwota będzie przeznaczona na przyszły rok. Miasto zamierza kupić tysiąc osiemset ton węgla. To według wyliczeń pana prezydenta wystarczy, żeby zaspokoić potrzeby mieszkańców Kielc – informuje przewodniczący kieleckiej rady miasta, Jarosław Karyś. /wk/

Podatek wyższy!

Rada miasta pozytywnie zaopiniowała dokument dotyczący podwyżki podatku od nieruchomości. Ten zakłada waloryzację stawek o 11 proc. i ma przynieść miastu 11 mln zł dodatkowego dochodu w skali roku. „Miasto Kielce planuje kontynuować politykę wspierania przedsiębiorców poprzez pozostawienie stawek preferencyjnych w zakresie produkcji wyrobów piekarniczych, cukierniczych, naprawy obuwia, naprawy zegarków, przeróbki i naprawy odzieży, a także w zakresie przy-

gotowywania i podawania posiłków lub napojów”, czytamy w projekcie uchwały. Nowe stawki zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2023 roku. /wk/

Parkowanie droższe

Od 1 stycznia opłata za pierwszą godzinę postoju w strefie parkowania wzrośnie z dwóch do czterech złotych, za drugą – z 2,40 do 4,40, za trzecią – z 2,80 do 4,80. Z kolei za czwartą i każdą kolejną – z dwóch do czterech. Dla osób kupujących bilety w aplikacjach miasto postanowiło wprowadzić dwadzieścia pięć procent zniżki od wspomnianych kwot. Mieszkańcy wciąż będą mogli korzystać z bezpłatnych czterdziestu pięciu minut parkowania. Ponadto osoby płacące podatki w Kielcach będą mogły wykupić abonament miesięczny w kwocie dwustu złotych, z kolei dla pozostałych stawka będzie wyższa o sto złotych. /wk/

WYDAWCA: Radio eM Kielce 107,9 FM, Busko-Zdrój 91,8 FM, Kielce ul. Sienkiewicza 2, 25-333 Kielce; **REDAKTOR NACZELNY:** ks. Leszek Skorupa; **ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO:** Tomasz Natkaniec, Piotr Michalec red. prowadzący; **DTP:** Marcin Satro; **eM REKLAMA:** www.em.kielce.pl/reklama, reklama@em.kielce.pl, tel. 41 368 07 17, 41 349 50 33; facebook.com/radioemkielce; **ADRES REDAKCJI:** Tygodnik eM Kielce, ul. Sienkiewicza 2, 25-333 Kielce, tel. 41 368 04 61; fax. 41 343 26 51; e-mail: tygodnik@em.kielce.pl; **KONTAKT Z REDAKCJĄ:** 41 349 50 23; /Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń

Szanowni Czytelnicy

Od czternastu lat regularnie co tydzień oddajemy w Państwa ręce kolejny numer **Tygodnika eM**. Ufamy, że skoro przez tak długi czas znikał on i nadal znika z punktów dystrybucyjnych - cieszy się Państwa zainteresowaniem. Takie też sygnały niezmiennie, od lat, odbieramy.

Nie musimy jednak Państwu wyjaśniać, jak trudne przyszły czasy, w szczególności dla bezpłatnego pisma. Obawiamy się, że wkrótce może nas nie być stać na wydawanie naszego i Waszego tygodnika, bo ceny papieru na rynku światowym oraz koszty druku poszybowały dla nas zbyt wysoko, a wpływy z reklam zamieszczanych w gazecie ich nie pokrywają. W tej sytuacji jedynym ratunkiem dla naszego wspólnego pisma jest Państwa wsparcie. Zwracamy się więc do Państwa z pełną nadziei prośbą o regularne, comiesięczne wpłaty, w wysokości przynajmniej dziesięciu złotych.

Tylko wspólnym wysiłkiem możemy spowodować, że tygodnik będzie się ukazywał tak jak do tej pory.

Redakcja Tygodnika eM

DOWÓD/POKWITOWANIE DLA ZLECENIODAWCY

nr rachunku odbiorcy	18 1910 1048 2782 9908 8260 0002
odbiorca:	RADIO EM KIELCE 25-333 KIELCE UL. SIENKIEWICZA 2
kwota:	
zleceniodawca:	
tytułem:	Darowizna na cele kulturalne

opłata:

nr rachunku odbiorcy	18 1910 1048 2782 9908 8260 0002	
nazwa odbiorcy	RADIO EM KIELCE	
nazwa odbiorcy cd.	25-333 KIELCE UL. SIENKIEWICZA 2	
nr rachunku odbiorcy	18 1910 1048 2782 9908 8260 0002	
waluta	W ☒ PLN	kwota
nr rachunku zleceniodawcy (przelew) / kwota słownie (wpłata)	Darowizna na cele kulturalne	
nazwa zleceniodawcy		
nazwa zleceniodawcy c.d.		
tytułem		
tytułem cd.		
opłata:		06
pieczęć, data i podpis(y) zleceniodawcy		

DRUK WYGENEROWANO ZA POMOCĄ: www.dmr.vot.pl/postk

Bilety też

Od 1 stycznia 2023 roku kielczanie będą płacić więcej za komunikację. Bilet normalny w strefie miejskiej zdrożeje z 3,40 do czterech złotych, a ulgowy ze 1,70 do dwóch. Najbardziej odczuwalne będą jednak podwyżki w strefie aglomeracyjnej, gdzie bilet normalny zdrożeje o 1,40 zł, z kolei ulgowy o 70 groszy. Bilety okresowe zakupione przed dniem wejścia w życie uchwały obowiązują do daty utraty ich ważności. Z kolei bilety jednorazowe, jedno-

dzinne i dobowe zakupione po cenach obowiązujących przed dniem wejścia w życie uchwały obowiązują do 28 lutego 2023 roku. /wk/

„Prorok” w „Moskwie”

Sala kina „Moskwa” podczas poniedziałkowego (21 listopada) seansu filmu „Prorok” o bł. kard. Stefanie Wyszyńskim, była wypełniona. Projekcję i debatę, która ją poprzedziła, zorganizowała Fundacja im. Stefana Artwińskiego.

Obecni byli trzej biskupi: biskup kielecki Jan Piotrowski oraz biskupi pomocniczy - bp Marian Florczyk i bp Andrzej Kaleta. – Wierzę, że ta debata oraz seans ukażą prawdziwą postać kardynała, odartą z hierarchiczności, ale sięgającą jego duszy i wnętrza. Miał on bardzo pojętne serce i bardzo szlachetny rozum. Trzeba, abyśmy go tak odkrywali – mówił biskup Jan Piotrowski. /mł/

Prymas upamiętniony?

– Złożę wnioski do prezydenta Kielc, żeby jakieś miejsce w Kielcach nosiło imię błogosławionego kardynała Stefana Wyszyńskiego – zapowiedział senator Krzysztof Słoń z PiS. Propozycja zostanie przedstawiona przez parlamentarzystę na najbliższym posiedzeniu rady miasta. – Kielce to jedno z niewielu – jeśli nie jedyne – miasto, w którym nie ma ulicy lub placu poświęconych temu wielkiemu Polakowi. Na pewno na to zasłużył – mówił senator podczas projekcji filmu „Prorok” o Prymasie Tysiąclecia. /mł/

Dla bohaterów

Kombatanci, w ramach akcji „Paczka dla Bohatera”, otrzymają wsparcie od „Mesko”. W firmie prowadzona jest zbiórka żywności i środków czystości. Zostaną one przekazane przed świętami Bożego Narodzenia byłym żołnierzom września 1939 roku, Armii Krajowej, Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość, Narodowych Sił Zbrojnych oraz działaczom podziemia niepodległościowego. – Nie jestem zdziwiona postawą załogi. Pracownicy naszej spółki wielokrotnie udowadniali, że są szczerzy – powiedziała Elżbieta Śreniawska, prezes „Mesko”. /mł/

Jeszcze większy

Trwa modernizacja zabytkowej siedziby Teatru im. Stefana Żeromskiego w Kielcach. Po jej zakończeniu scena będzie jedną z najbardziej

innowacyjnych w naszym kraju, zwłaszcza, że instytucja pozyskała wreszcie sąsiadującą kamienicę. W poniedziałek, 28 listopada, robotnicy rozpoczną tam prace. Nowa siedziba będzie jedną z najdroższych inwestycji w Kielcach. Przeprowadzi ją firma Anna-Bud, z którą teatr podpisał umowę. Prace mają się zakończyć w czwartym kwartale 2023 roku. /lc/

BAJO czyli zabawki

W Muzeum Zabawek i Zabawy w Kielcach możemy oglądać wystawę „Sztuka Zabawy – 30 lat BAJO”. Niektórymi z eksponatów odwiedzający mogą się... bawić. BAJO, firma założona przez Wojciecha i Barbarę Bajorów, istnieje na rynku 30 lat. Ich zabawki zyskują w ostatnim czasie coraz większą popularność i były wielokrotnie nagradzane, między innymi prestiżowym wyróżnieniem Deaucher Designpreis na Międzynarodowych Targach Zabawek w Norymberdze. Firma zatrudnia osoby niepełnosprawne, dając im możliwość wykonywania pracy. Ekspozycja będzie dostępna do 2 kwietnia 2023 r. /kp/ws/

Amos powraca

Premiera musicalu „Amos. Historia niemożliwego miasta” przyciągnęła wielu kielczan. Spektakl to opowieść o starym księdzu, postaci inspirowanej osobą księdza prof. Józefa Kudasiewicza oraz głównego bohatera Księgi

reklama

OKNA • DRZWI • ROLETKI • BRAMY

**Wysoka jakość
w najlepszej cenie**

Kielce ul. Wspólna 6, tel. 515 015 563, biuro@abe.kielce.pl; www.abe.kielce.pl

Amosa. Kapłan pomaga młodym ludziom odnaleźć szczęście oraz rozwiązywać problemy za pomocą biblijnych wskazówek. Przedstawienie będzie wystawiane jeszcze 3 oraz 4 stycznia na deskach WDK. Bilety można kupić poprzez stronę internetową kupbilecik oraz w siedzibie WDK, w pokoju 148 lub dzwoniąc na numer telefonu 413655107. Wejściówki grupowe są dostępne drogą mailową: amoskielce@gmail.com. /tc/

Jeszcze dwa razy

Siódmego listopada miała miejsce premiera sztuki „Ciotka Wieża” - monodramu inspirowanego historią życia kieleckiej malarki Jadwigi

Prandoty-Trzcińskiej. Twórcy chcieli odczarować jej postać i skłonić do refleksji nad empatią, akceptacją, samotnością, a przede wszystkim skargą. W postać artystki wcieliła się Ewa Lubacz, aktorka teatru „Kubuś” i nasza redakcyjna koleżanka. Przedstawienie będzie można jeszcze zobaczyć 28 oraz 29 listopada o godzinie 19 na Małej Scenie KCK. Wstęp jest wolny. /tc/

Licytują dla dzieci

Bon do fryzjera, voucher na masaż i basen, kosmetyki do pielęgnacji, a nawet... pomoc w trzepaniu dywanów i sprzątaniu piwnicy. Na mikołajkowych licytacjach kupić można wszystko, a przede wszystkim sprawić ogromną radość maluchom z domów dziecka. - Chcemy zebrać 20 tysięcy złotych, a pieniądze przeznaczymy na zakup prezentów dla 58 najmłodszych, przebywających w kieleckich domach dziecka – wyjaśnia Karolina, organizatorka licytacji. Na ten moment udało się zebrać ponad 10 tysięcy złotych. Licytacje trwają do 10 grudnia, link do wydarzenia znajdziemy na emkielce.pl. /ar/

Kontakt z redakcją
41 349 50 23

KOŁDREX

SZYCIE KOŁDER • PRANIE PIERZA
z materiałów własnych i powierzonych przez klienta

**Sprzedaż: • puchowe kołdry,
tanie poduszki
ciepłe, lekkie**

Stare ceny do 1.01.2023

Zapraszamy

Puchowe kołdry
najlepszym rozwiązaniem na drogie ogrzewanie

ul. Sikorskiego 20d, (os. Na Stoku), 25-434 Kielce (vis a vis Kaufland)

czynne pn-pt 9-17, sob 9-14

tel.41 345-27-93, 534 222 122, biuro@koldrex.pl

14/09/2022

telbridge

Zostań
TELEFONICZNYM
DORADCĄ
KLIENTA!

Zapraszamy
na rekrutację!

Twój wiek nie ma znaczenia!
Liczy się Twoje zaangażowanie!
Optacamy składki ZUS!

kielce@telbridge.pl
Kielce, ul. Zagnańska 49, III p.
(róg Głębozka)

Zadzwoń lub wyślij CV

885 122 462

15/09/2022 Telbridge

Młodzi łatwo nie mają

Niskie pensje, praca na kilka etatów, strach przed usamodzielnieniem, brak czasu i pieniędzy na rozrywkę, rozwijanie pasji, brak oszczędności, zdolności kredytowej, a także wsparcia finansowego ze strony państwa. Z taką oto rzeczywistością muszą się dzisiaj mierzyć młodzi ludzie

autor: Weronika Kępa

O tym, że nastały trudne czasy nie trzeba dzisiaj nikogo przekonywać, a już na pewno nie młodych ludzi, którzy chcą rozwinąć skrzydła, pracować, zarabiać, zakładać rodziny, robić karierę i po prostu... godnie żyć. Głównym tematem

ich rozmów jest strach i niepewność o własną przyszłość, o to czy kiedykolwiek będzie ich stać na wyprawienie wesela, kupno domu, założenie rodziny lub otwarcie własnej firmy. Są wykształceni, zdolni i pełni energii, mają ogromne marzenia i ambicje, ale w obecnej sytuacji rozkładają ręce...

reklama

PROPERCO.pl
NIERUCHOMOŚCI

BIURO NIERUCHOMOŚCI

tel: 41 310 90 71
kom: 692 024 827

Kielce, ul. Kozia 3a

INFLACJA? SZYBUJE

Jak zaznacza Marek Leszczyński, ekonomista, profesor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, w tym roku koszty życia znacząco wzrosły:

– Według ostatnich odczytów tak zwana inflacja bazowa, czyli ta, która rzutuje na resztę cen, wynosi około 11 procent. Średni odczyt inflacyjny, dotyczący wszystkich artykułów i produktów wynosi z kolei około 18 procent. NBP twierdzi, że inflacja nie przekroczy dwudziestu procent, ale wielu ekonomistów uważa, że jeśli nie zostaną uruchomione mechanizmy blokujące, to osiągnie ona dużo wyższy poziom – twierdzi.

W obecnej sytuacji coraz bardziej widoczna staje się bariera popytu: ceny rosną, ale ludzie mają do dyspozycji określoną ilość pieniędzy i przez to ograniczają konsumpcję.

– Przeciętne gospodarstwo domowe posiada pewien poziom wydatków sztywnych, z których nie może zrezygnować. Jest też część wydatków o charakterze ruchomym. W tym przypadku sami podejmujemy decyzję, czy w tym miesiącu wydamy więcej na żywność czy dajmy na to na chemię gospodarczą i jakiej jakości będą te produkty. Ograniczamy z kolei wszystko co wiąże się z wydatkami ponadprogramowymi – zakup odzieży, która nie jest niezbędna, wydatki na kulturę, sport, edukację, spędzanie wolnego czasu – tłumaczy nasz rozmówca.

Profesor Leszczyński przyznaje, że obecnie młodzi ludzie znajdują się w bardzo trudnym położeniu.

– Firmy nie są zainteresowane oferowaniem wysokich wynagrodzeń, gdyż muszą pokryć koszty stałe. Inną kwestią jest bariera usamodzielnienia, związana chociażby z pozyskaniem własnego mieszkania. Koszty z tym związane pochłaniają zazwyczaj dwie trzecie pensji przeciętnej młodej osoby. To ogromna bariera. Sytuacja rynkowa i ekonomiczna, a także strach o jutro na pewno nie sprzyja też wchodzeniu w związku małżeńskie czy zakładaniu rodziny – kwituje profesor.

MIESZKANIE? MOŻE KIEDYŚ

Kornelia ma 26 lat. Pracuje na pełen etat, a w wynajmowanym mieszkaniu żyje razem z czteroletnim synkiem. Jak sama przyznaje, jej sytuacja finansowa ostatnio znacznie się pogorszyła. Na wiele rzeczy już nie pozwala sobie tak często jak kiedyś, z wielu, jak chociażby kupna własnego domu, musiała przynajmniej tymczasowo zrezygnować.

– Nie mogę sobie pozwolić na kredyt mieszkaniowy. Zdolności kredytowe bardzo się obniżyły, a stopy procentowe wzrosły. Nie mówiąc już o tym, że trudno jest odłożyć pieniądze na wkład własny przy tak szalejącej inflacji. Dzisiaj nie wiem, kiedy będę mogła kupić własne cztery kąty i czy w ogóle. Muszę posiłkować się wynajmem, który też nie jest tani. Trzeba na niego wydać około dwóch tysięcy złotych miesięcznie, a to zdecydowanie stanowi większość mojej pensji – wyjaśnia Kornelia.

– Na resztę nie zostaje zbyt dużo. Jedzenie, chemia, odzież – wszystko bardzo podrożało. Kiedyś mogłam zaszczać i przynajmniej raz w miesiącu zrobić zakupy, nie przejmując się

tak bardzo ceną. Dzisiaj liczę każdą złotówkę. Rządziej pozwalałam sobie na takie przyjemności, jak wyjście na kolację czy imprezę ze znajomymi – dodaje nasza rozmówczyni. Choć Kornelia korzysta ze świadczenia 500 plus i przyznaje, że to stanowi dla niej pewne wsparcie, to jednak w innych aspektach sytuacja nie jest już tak kolorowa.

– Jeśli chodzi o inne programy, które mogłyby pomóc młodym, to nie przypominam ich sobie. Kiedyś było „Mieszkanie Dla Młodych”, ale rząd wycofał się z niego, a szkoda. Bardzo brakuje podobnych inicjatyw – kwituje Kornelia.

FIRMA? TYLKO DLA BEZROBOTNYCH

Ze ścianą zderzyli się również Laura i Patryk, którzy odkąd skończyli studia, marzą o własnym biznesie. Okazuje się jednak, że nie mają znikąd pomocy i o wiele bardziej niż pracować, opłacałoby im się po prostu... pójść po zasiłek.

– Razem z mężem pracujemy na pełen etat. Chcieliśmy założyć własną firmę, nie rezygnując jednocześnie z zatrudnienia. Nie mieliśmy jednak odłożonych zbyt wielu pieniędzy. Zaczęliśmy zatem szukać możliwości dofinansowania. I co? I okazało się, że dla osób pracujących nie ma nic, wyłącznie dla bezrobotnych. W tej chwili pracujemy już łącznie w... sześciu firmach. Odkładamy każdy grosz, by w końcu móc otworzyć własną – tłumaczy rozżalona Laura.

WESELE? DLA BOGATYCH

Niezbyt kolorowa jest również sytuacja młodych, którzy obecnie planują organizację swojego wesela.

– Te koszty są przerażające... Tym bardziej jeśli młodzi, podobnie jak my, zbierają na nie samodzielnie i nie mają pomocy ze strony bliskich. Jeszcze kilka lat temu fajne przyjęcie na sto osób organizowało się w naszym regionie za 30 tysięcy złotych. Dzisiaj trzeba wydać co najmniej 70 tysięcy, a to i tak jest cięcie kosztów na każdym kroku i raczej skromne przyjęcie niż bal – mówi ze smutkiem Lucyna.

***

Jeszcze kiedyś będzie łatwiej? Być może. Jeśli historia nas czegoś nauczy. W końcu, jak mówi chińskie przekleństwo, „Obyś żył w ciekawych czasach”... ◀

**ZARZĄD
TRANSPORTU
MIEJSKIEGO
W KIELCACH**

INFORMUJE

Od czwartku 1 grudnia 2022 roku w związku z rozpoczynającą się przebudową skrzyżowania ulic Jagiellońskiej z Karczówkowską w Kielcach czasowej zmianie ulegają trasy przejazdu autobusów **linii 28** oraz **108**.

- **autobusy podmiejskiej linii 28** od ulicy Żytniej zostają skierowane **w obu kierunkach ulicami Grunwaldzką i Jagiellońską** (bez wjazdu w ulicę Mielczarskiego i Karczówkowską).
- **autobusy linii 108** jadące od ulicy Żytniej w kierunku osiedla Ślichowice zostają skierowane **ulicami Mielczarskiego, Krakowską i Jagiellońską** (bez wjazdu w ulicę Karczówkowską). Na ulicy Mielczarskiego będzie obowiązywał dodatkowy przystanek zlokalizowany na odcinku od skrzyżowania z Karczówkowską do Krakowskiej. **W relacji z osiedla Ślichowice w kierunku Bukówki** autobusy **linii 108** zostają skierowane **ulicą Grunwaldzką do ulicy Żytniej**.

Serce na talerzu

autor: Weronika Kępa

Z końcem ubiegłego miesiąca kielecka restauracja „Rynek11” zorganizowała akcję pomocy, w ramach której bezpłatnie wydawała ciepłe posiłki potrzebującym. Szef kuchni, Mariusz Putek, zapowiedział, że inicjatywa będzie kontynuowana. Zwrócił się też z apelem do lokalnych dostawców. Październikowa akcja cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem. Przed restauracją ustawiała się kolejka.

– Sam nie wywodzę się z zamożnego domu. Całe życie walczyłem o to, co dzisiaj posiadam. Wiem jak to jest mieć wszystko, i jak to jest nie mieć nic. Potrzeba pomagania bierze się z moich doświadczeń, ale też obserwacji. Ta akcja dała mi dużo satysfakcji i planuję jej kontynuację – zdradza Mariusz Putek, szef kuchni w „Rynku11”.

Organizatorzy chcieliby inicjować tego typu wydarzenie przynajmniej raz w miesiącu. Zapraszają lokalnych dostawców, by się do nich dołączyli.

– Jeżeli ktoś posiada świeże produkty spożywcze, które może oddać – ja chętnie je przyjmę, przetworzę, ugotuję z tego obiad i oddam potrzebującym. Wierzcie mi, że do tej pory w poniedziałki w restauracji pojawiają się osoby, które pytają o bezpłatny ciepły posiłek. Widać więc, że zapotrzebowanie jest duże – mówi Mariusz.

Jak zaznacza nasz rozmówca, w ten sposób od wielu lat działa jeden z włoskich szefów kuchni, Massimo Bottura.

– Miasto udostępniło mu specjalne pomieszczenie, w którym przygotowuje jedzenie dla potrzebujących. Myślę, że z czasem też uda mi się znaleźć miejsce, w którym ludzie będą mogli usiąść, porozmawiać, a ja za darmo zaserwuję im obiad – kwituje. ◀

Wybieramy młodzieżowe słowo

Jury plebiscytu na Młodzieżowe Słowo Roku 2022, spośród wszystkich zgłoszeń wyłoniło już dwadzieścia najczęściej pojawiających się propozycji. Zwycięzcę tradycyjnie wybiorą internauci. Głosowanie trwa do trzydziestego listopada.

Wśród pomysłów pojawiło się wiele dobrze już znanych w przestrzeni internetowej słów, takich jak odklejka, cringe, essa, naura czy twoja stara. Jednak młodzież nie zawiodła i w tym roku zaskoczyła także zupełnie nowymi zwrotami.

Wśród nich można wymienić chociażby gigachad, oznaczające osobę idealną, wzbudzającą podziw; kogoś bardzo dobrego w danej dziedzinie. Pojawiło się też słowo łymyn, pochodzące od angielskiego women. Jak czytamy w definicji, to spolszczone, żartobliwe określenie kobiet zachowujących się nieracjonalnie.

Jest nawet słowo nawiązujące do trwającej za wschodnią granicą wojny – onuca. To sprzymierzeniec Rosji w wojnie z Ukrainą, osoba, która usprawiedliwia działania agresora.

Pokemon to z kolei słowo, które większość osób zna, ale w tym przypadku oznacza kogoś wyróżniającego się zbyt ekstrawaganckim, niecodziennym, kolorowym wyglądem.

Pozostałe słowa to: baza, betoniarz, kto pytał, NPC, rel, robi wrażenie, siedemnaście, sigma, slay, sus i UwU. Ich

definicję można sprawdzić na stronie internetowej organizatora, czyli Słownika Języka Polskiego PWN: <https://sjp.pwn.pl/mlodziejowe-slowo-roku>. Tam też można oddać swój głos. Zabawa potrwa do końca listopada, a zwycięskie słowo poznamy na początku grudnia. ◀

autor: Weronika Kępa

Aktualności Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego

W ROCZNICĘ NIEPODLEGŁOŚCI

Na obchody Święta Niepodległości zaprosił mieszkańców naszego regionu wojewoda Zbigniew Koniusz. Wojewódzkie uroczystości odbyły się na kieleckim Placu Wolności. Główną część obchodów rozpoczęła msza święta w bazylice katedralnej. Po nabożeństwie wspólnie odśpiewano hymn państwowy na placu przed Muzeum Narodowym. Uczestnicy uroczystości przemaszewali następnie na Plac Wolności, gdzie przed pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego złożono kwiaty i zapalono znicze. Wcześniej wojewoda złożył wieniec przed Pomnikiem Niepodległości. Atrakcjami uroczystości były m.in. defilada wojska i służb mundurowych, pokazy artystyczne i pokazy musztry paradowej, a zakoń-

czył je listopadowy koncert, podczas którego goście imprezy, wraz z występującymi na scenie artystami, mieli okazję zaśpiewać wiele znanych i lubianych patriotycznych pieśni. Tradycyjnie – w ramach obchodów Święta Niepodległości – organizowanych jest szereg przedsięwzięć. Jednym z nich był Bieg Niepodległości, który odbył się w Kielcach 12 listopada. Do udziału w tej popularnej sportowej imprezie zaprosił wojewoda Zbigniew Koniusz wraz ze Świętokrzyskim Stowarzyszeniem Biegaczy sieBIEGA, a w tym roku wystartowało w nim ponad dziewięćset osób.

PODZIĘKOWANIE DLA DRUHÓW

Wojewoda Świętokrzyski przeznaczył 180 tysięcy złotych dla 22 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w naszym regionie, które uczestniczą w akcji niesienia pomocy uchodźcom z Ukrainy.

Zainicjowana przez wojewodę, po rozpoczęciu działań wojennych na Ukrainie, akcja „OSP pomaga i integruje” polega na wsparciu ukraińskich uchodźców – zarówno przez

strażaków ochotników, jak i Państwową Straż Pożarną – poprzez udostępnienie im remiz OSP oraz zapewnieniu wyżywienia i opieki. Po 10 tys. zł trafi do 14 strażnic OSP, w których obecnie przebywają uchodźcy z Ukrainy. Po 5 tys. zł otrzymają druhowie ze strażnic, które kwaterowały uchodźców, a obecnie pozostają w dyspozycji wojewody w gotowości do przyjęcia kolejnych obywateli Ukrainy - to 8 strażackich jednostek. Pieniądze pochodzą z Funduszu Pomocy i przekazane są na finansowanie, dofinansowanie lub zwrot wydatków poniesionych na zadania polegające na zapewnieniu właściwych warunków bytowych w strażnicach, zwłaszcza w nadchodzącym okresie zimowym, umożliwiających kwatrowanie w obiektach OSP obywateli Ukrainy.

FILMOWA PREMIERA

Wojewoda Zbigniew Koniusz zorganizował premierowy pokaz filmu „Żeby zdążyć opowiedzieć”, który jest efektem zwycięskiego projektu w ramach Programu „Niepodległa”. W filmie wystąpiło pięć osób świadków historii, którzy dzielą się z widzami prawdą o swoich trudnych doświadczeniach.

Podczas projekcji w Wojewódzkim Domu Kultury zaprezentowany został również spot „W służbie”, przygotowany w związku ze studium służby cywilnej i przedstawiający skrawek codzienności ludzi, którzy ze służbą cywilną związali swą zawodową karierę. Wśród

uczestników pokazu znaleźli się m.in. bohaterowie filmu „Żeby zdążyć opowiedzieć”, młodzież ze świętokrzyskich szkół, przedstawiciele organizacji kombatanckich, administracji publicznej, wojska i służb mundurowych oraz partnerzy projektu wojewody. Zarówno film, jak i spot to produkcje kieleckiego Stowarzyszenia „Sztuka Łączenia”, które powstały w ramach projektu własnego Wojewody Świętokrzyskiego „W służbie” dofinansowanego ze środków Wieloletniego Programu Rządowego „Niepodległa” na lata 2017-2022.

FINAŁ KONKURSU LITERACKIEGO

Wojewoda wręczył nagrody laureatom IX Konkursu Literackiego „Żywot człowieka pościwego”. Tematem przewodnim tegorocznej odsłony przedsięwzięcia była „Miłość”. Organizatorem projektu, skierowanego do uczniów w wieku od 10 do 19 lat, jest Fundacja Studio TM z Kielc. Główne cele konkursu to popularyzacja twórczości młodych ludzi piszących na interesujące ich tematy, promo-

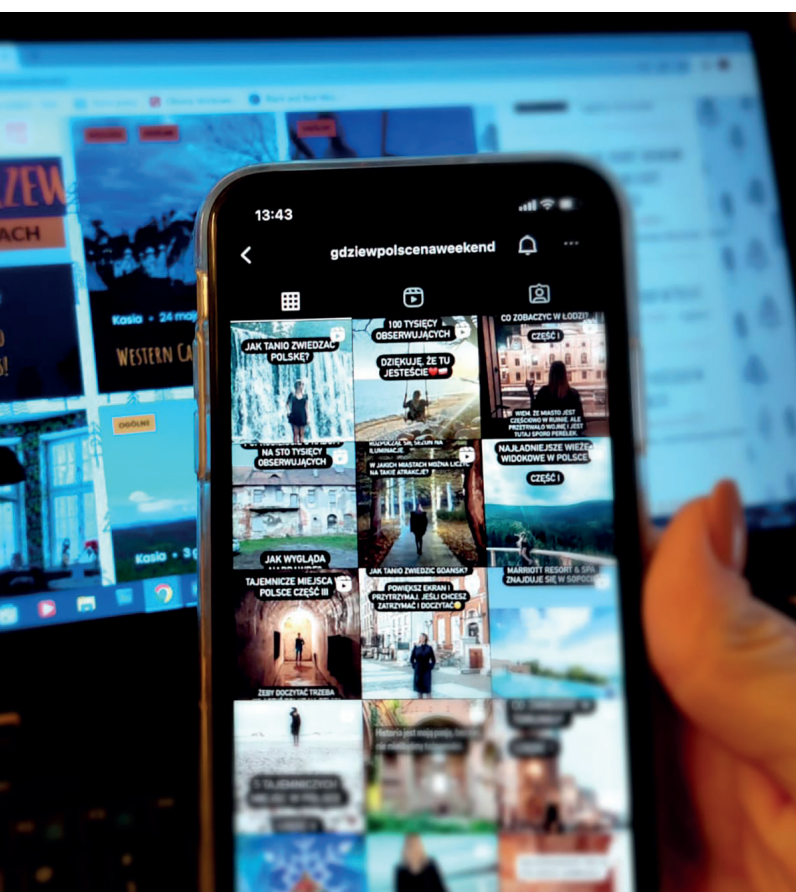

cja tej twórczości w mediach oraz literackie refleksje związane z pozytywnymi uczuciami. – *Miłość jest bardzo szerokim pojęciem - wy znaleźliście miłość do literatury. To wzbogaca. Nie byłibyśmy ludźmi, gdybyśmy nie potrafili swoich emocji przenieść na papier i ich przekazać. Gratuluję zwycięzcom konkursu oraz wszystkim jego uczestnikom. Warsztat tworzy się z czasem, rzadko kto jest geniuszem od samego początku – i dotyczy to również słowa pisanego. Życzę wam tego, aby w bibliotekach, oprócz niewątpliwych „białych kruków”, znalazły się również „białe kruki” z waszym imieniem i nazwiskiem oraz z waszymi treściami zapisanymi piękną polszczyzną – mówił do uczestników konkursu wojewoda Zbigniew Koniusz, który objął przedsięwzięcie patronatem honorowym oraz ufundował część nagród dla laureatów.*

Nie chcieli promocji...

autor: Weronika Kępa

Kieleccy urzędnicy odmówili bezpłatnej współpracy ze znaną polską blogerką turystyczną Katarzyną Węgrzyn, autorką strony www.gdziewpolscenaweekend.pl i książki o tym samym tytule. Na Instagramie obserwuje ją ponad sto tysięcy osób. To właśnie tam Katarzyna opisała przykrą sytuację

Kasia jest pasjonatką podróży. Wszystko zaczęło się kilka lat temu, kiedy szukała inspiracji na wyjazd na terenie Polski. Wówczas odkryła wiele ciekawych miejsc i postanowiła stworzyć fanpage, na którym będzie dzielić się tą wiedzą z innymi miłośnikami wycieczek.

NIEMIŁE ZASKOCZENIE

Jak sama przyznaje, wówczas nie miała pojęcia, że ten krok znacząco wpłynie na jej życie, a jednak! Zaczęła zawodowo okrywać i opisywać nowe miejsca. W swoich postach zawsze stara się przemycić trochę historii, która pozwala na zrozumienie wyjątkowości lokalizacji. Stale też zaskakuje swoich

czytelników ciekawostkami i inspiruje ich do odkrywania zakątków Polski.

„Tak sobie pomyślałam, że czas na Kielce. Miasto z ogromnym potencjałem, a kompletnie niedoceniane. Napisałam maila do wydziału promocji miasta, który, jak logika wskazuje, bierze pensje za promowanie miasta. Szybko odpisali, że nie są zainteresowani, bo już mają zaplanowane działania marketingowe na najbliższe miesiące. Nie było tam słowa o pieniądzach – czasem się odzywam, bo pomagają mi np. ogarnąć wejściówki itp. Oczywiście pojedę i tak, ale smutne, że urzędnikom nie zależy na takich działaniach, które faktycznie przynoszą efekt”, napisała Katarzyna Węgrzyn na swoim Instagramie.

RADNY INTERWENIUJE

Sprawę postanowił skomentować jeden z obserwatorów profilu, a zarazem kielecki radny – Marcin Stępniewski.

– Właściwie bezkosztowa promocja Kielc przez blogerkę z setkami tysięcy obserwujących we wszystkich mediach społecznościowych to coś, z czego nie możemy ot tak rezygnować, a wręcz powinniśmy sami poszukiwać tego typu kanałów komunikacyjnych – mówi Marcin Stępniewski.

Radny postanowił skontaktować się z Katarzyną. – Gdy tylko dowiedziałem się o sprawie, zaproponowałem pani Katarzynie Węgrzyn zakup biletów na mój koszt oraz pomoc we wszelkich kwestiach organizacyjnych. Poprosiłem także urząd miasta o wykaz zapytań od blogerów lub influencerów, którzy w podobny sposób chcieli promować Kielce w ostatnich latach. To jest niebywała sytuacja. Mam nadzieję, że to jakaś pomyłka i sprawa szybko zostanie rozwiązana – dodaje.

MIASTO KOMENTUJE

Wiceprezydent Marcin Chłodnicki także skomentował w swoich mediach społecznościowych opisywany przypadek. – Sprawdzamy teraz czy to prawda, że ta blogerka nawiązała kontakt z Urzędem Miasta. Jeśli nie to jest jakaś prowokacja, zobaczymy czy ktoś z pracowników rozpatrzył to zgodnie z procedurą – zaznaczył.

Wiceprezydent podkreślił także, że Kielce już korzystają z oferty różnych blogerów i influencerów.

– Taką współpracę nawiązaliśmy między innymi z grupą kilku popularnych autorów blogów i profili podróżniczych. W samych Kielcach grupa gościła dwa dni, wszyscy zwiedzali centrum miasta, Kadzielnę, Ogród Botaniczny i inne atrakcje. Efektem marketingowym tego projektu było mnóstwo wpisów, postów i interakcji w mediach społecznościowych. Funkcjonują one w sieci, budując wizerunek naszego miasta jako atrakcyjnego turystycznie – dodał.

Ponadto, w ramach rozpoczętej już piątej edycji Turystycznych Mistrzostw Vlogerów nasz region ma być promowany przez Kasię i Wojtkę, prowadzących kanał RoadTripBus na YouTube.

Czy to jednak oznacza, że Kielce powinny spocząć na promocyjnych laurach...? ◀

ŚWIĘTOKRZYSKIE DLA UKRAINY – PROJEKT SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Od lewej strony: Arkadiusz Ślipkowski - Zastępca dyrektora ROPS, Elżbieta Korus - Dyrektor ROPS, Renata Janik - Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego, Katarzyna Kubicka - Dyrektor DW EFS, Artur Potaczala - Zastępca dyrektora DW EFS

Marszałek Województwa Andrzej Bętkowski przypomina: - Celem głównym projektu jest aktywizacja społeczna oraz adaptacja do warunków społeczno-kulturowych w Polsce dla obywateli Ukrainy w wieku aktywności zawodowej oraz ich otoczenia, którzy przybyli do Polski po napaści Rosji na ich kraj. W projekcie chodzi też o udzielenie wsparcia obywatelom Ukrainy, którzy zamieszkują i uczą się na obszarze województwa świętokrzyskiego. Taką pomocą chcemy objąć około 3 000 osób.

W ramach zaplanowanych w projekcie zadań odbyły się pikniki integracyjne, zorganizowano pomoc prawną, zatrudniono osoby, które pomagają uchodźcom zintegrować się z Polakami. Zadbano o udzielanie informacji, porad, wyjaśnienie procedur administracyjnych oraz ułatwianie kontaktów z instytucjami lokalnymi i centralnymi. Odbyły się również targi pracy.

ROPS w ramach projektu realizuje kurs języka polskiego, jako obcego. Kurs skierowany jest łącznie do 160 osób i obejmuje 120 godzin dydaktycznych. Zajęcia odbywają się na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego. Dodatkowo uczestnicy kursu na poziomach B1 oraz B2 będą mieli możliwość przystąpienia do państwowego egzaminu certyfikatowego, którego pozytywny wynik jest niezbędny m.in. do ubiegania się o polskie obywatelstwo, podjęcia nauki na studiach wyższych czy podjęcia pracy w Polsce.

Już 140 osób złożyło formularze zgłoszeniowe, a 60 osób rozpoczęło zajęcia. We wtorek, 22 listopada zajęcia z języka polskiego w Kielcach prowadziła Małgorzata Lalewicz, nauczycielka języka polskiego i glottodydaktyk.

- To bardzo fajny, intensywny kurs. Przez miesiąc, prawie każdego dnia - od poniedziałku do piątku, spotykamy się na zajęciach, które trwają po 5 godzin. Uczestnicy uczą się języka polskiego: czytania, pisania, komunikacji, a oprócz takich typowych lekcji szkolnych, ćwiczymy też praktycznie. Byliśmy między innymi w kawiarni, gdzie uczestnicy mogli sami zamówić kawę, herbatę, ciastko, poczuć nastrój i atmosferę przedświąteczną w tym miejscu. Grupy składają się przeważnie z 10 osób. Najmłodszy słuchacz ma 10 miesięcy - przychodzi razem z mamą, siedzi w wózku i słucha. Najstarsza uczestniczka ma ponad 60 lat - informowała pani lektor, Małgorzata Lalewicz.

ROPS udostępnił dyżur konsultanta prawnego dla obywateli Ukrainy mieszkających w województwie świętokrzyskim. Do jego zadań należą m.in. konsultacje prawne, pomoc w przygotowywaniu pism sądowych lub urzędowych, a także interpretacja dokumentów prawnych. Konsultacje mogą dotyczyć również każdej innej pomocy prawnej wynikającej z dynamicznie rozwijającej się sytuacji, która zaistniała w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainie.

Projekt realizowany jest w partnerstwie z czterema samorządami powiatowymi oraz miastem Kielce.

W mieście Kielce ze wsparcia w ramach projektu, skorzystało do tej pory 512 obywateli Ukrainy, w tym, jako uczestników projektu 248 osób oraz 264 osoby z otoczenia uczestników. Wszystkim uczestnikom opracowano indywidualną ścieżkę integracyjną. Uchodźcy mogą korzystać z różnego rodzaju wsparcia

świadczonego przez CPU zlokalizowanym przy ulicy Żeromskiego 20/24a. Bardzo ważnym działaniem jest również remont 12 mieszkań na terenie Kielc przeznaczonych na lokale interwencyjne.

W najbliższym czasie w ramach wsparcia socjalno-bytowego najbardziej potrzebujący uchodźcy otrzymają bony towarowe na zakup artykułów spożywczych i przemysłowo-tekstylnych. Planowane są wycieczki integracyjno-krajoznawcze do Krakowa, a także wydarzenia związane z tematyką tradycji Świąt Bożego Narodzenia w Polsce i w Ukrainie.

Powiat kielecki zrekrutował 107 obywateli dorosłych obywateli Ukrainy oraz 122 dzieci. W ofercie powiatu skierowanej do uchodźców są m.in.: konsultacje prawne, usługa tłumacza przysięgłego, poradnictwo psychologiczne, prowadzone są lekcje języka polskiego. Rozpoczęła się realizacja kursów doszkalających. Planowane są: udzielenie pomocy socjalno-bytowej dla uczestników projektu, zajęcia dla dzieci: edukacyjne laboratorium internetowe, zajęcia plastyczne i artystyczne.

W powiecie skarżyskim dla uchodźców świadczone są porady psychologiczne, porady prawnika, usługi tłumacza polsko-ukraińskiego, tłumacza przysięgłego, usługi specjalistów ds. integracji uchodźców oraz asystentów wspierających. Do projektu zrekrutowano ponad 100 osób.

W najbliższym czasie powiat zorganizuje spotkanie mikołajkowe w ramach, którego dzieci otrzymają paczki świąteczne. Planowane jest uruchomienie kursów doszkalających mających na celu podjęcie pracy przez uchodźców.

W powiecie starachowickim ze wsparcia projektowego skorzystały dotychczas 143 osoby. CPU utworzone w ramach projektu świadczy m.in. usługi asystentów wspierających, zapewnia opiekę nad dzieckiem lub osobą niesamodzielną w czasie korzystania ze wsparcia przez uczestnika projektu, usługę tłumaczenia dokumentów, tłumaczenia przysięgłe, porady psychologiczne oraz porady prawne. Organizowana jest nauka języka polskiego oraz kursy doszkalające. Będą organizowane półkolonie dla dzieci w okresie przerwy zimowej w nauce, a także zajęcia wyrównawcze z przedmiotów szkolnych oraz zajęcia sportowo/artystyczne.

W powiecie włoszczowskim aktualnie realizowane są kursy języka polskiego, z których korzysta 55 osób. Zorganizowano transport dla uczestników kursu języka polskiego oraz zapewniono opiekę nad dziećmi podczas trwania kursu. W powiecie realizowane są usługi tłumacza przysięgłego, wsparcie psychologiczne oraz pomoc socjalno-bytowa.

To bardzo ważny projekt. Jego wartość to prawie 23 mln zł. Środki te są przeznaczone na wsparcie samorządów, by te mogły pomagać uchodźcom, którzy zamieszkują ich powiaty. Środki te są niezbędne, aby obywatele Ukrainy mogli ułożyć sobie życie w naszym regionie. Dzięki nim mają naukę języka polskiego, wsparcie na rynku pracy, doradztwo prawne, pomoc psychologiczną, pomoc dzieciom w szkołach i przedszkolach – dodała wicemarszałek Renata Janik.

Polacy liczą się w sportowym świecie

- Witold Bańka po raz drugi został wybrany prezydentem Światowej Agencji Antydopingowej. To ważne, że Polacy pełnią najważniejsze funkcje w najważniejszych światowych instytucjach - podkreśla poseł Anna Krupka, sekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki.

Jak stwierdza poseł Krupka, dzięki takim osobom jak Witold Bańka podkreślane jest znaczenie Polski, jeśli chodzi o światowy sport.

- Polacy mogą być z tego dumni. Witold Bańka dokonał wielu ważnych reform zarządzania w Światowej Agencji Antydopingowej - powołał fundusz solidarnościowy, a także sfinalizował proces nałożenia sankcji na Rosję – wylicza.

Jak dodaje, niezwykle ważne są również inwestycje w sportową infrastrukturę.

- Wiele z nich wciąż trwa, ale sporo oddaliśmy już do użytku dla mieszkańców naszego regionu. Przyznajemy także kolejne środki na dalsze inwestycje. W piątek, 18 listopada, jako Ministerstwo Sportu i Turystyki, w ramach programu Sportowa Polska przyznaliśmy 305 tysięcy złotych dla gminy Chęciny. Pieniądze zostaną przeznaczone na budowę boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Radkowicach. To kolejna inwestycja tego typu w tej gminie – mówi poseł Anna Krupka.

Biuro Poselskie Posel RP ANNY KRUPKI,
ul. Jana Pawła II 13/18 25-025 Kielce woj. świętokrzyskie,
tel. 608 045 712

Jak dodaje, dofinansowana została również na przykład hala sportowa w Bolminie i boisko w Korzecku.

- Wymienić można także boisko w Tokarni, strzelnicę sportową w Pińczowie oraz boisko przy szkole Pińczowie. Nieustannie dbamy o rozwój infrastruktury sportowej w naszym regionie – podkreśla Anna Krupka. ◀

autor: Aleksandra Rekas

27/11/2022PW

Szpital uniwersytecki w Kielcach?

Prof. dr hab. n. med. Stanisław Głuszek rektor UJK
Krzysztof Lipiec, Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej,
Prezes Kieleckiego Prawa i Sprawiedliwości.

Trwają starania o powstanie w stolicy regionu świętokrzyskiego szpitala uniwersyteckiego. To inicjatywa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Nasze województwo jest bowiem jedynym, w którym nie ma tego typu placówki medycznej.

- Inicjatywa wiąże się z powstaniem kierunku lekarskiego w 2015 roku. To pomogłoby w realizacji platformy medycyny akademickiej. Szpital spełni ważne zadania: będzie miejscem wdrażania nowych technologii i postępu nauk medycznych. Oczywiście posłuży też mieszkańcom. Jego zadaniem będzie także rozwijanie specjalizacji i prowadzenie badań klinicznych. Warto pamiętać, że dydaktyka medyczna jest niezwykle istotnym aspektem kształtowania postaw lekarzy i pielęgniarek. Musimy mieć ku temu odpowiednie warunki – tłumaczy prof. Stanisław Głuszek, rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego.

Dodajmy, że we wrześniu swoje pierwsze posiedzenie miał specjalny, społeczny komitet na rzecz szpitala uniwersyteckiego.

- Taka placówka to również prestiż. Kierunek lekarski jest naszym oczkiem w głowie. Chcemy, by powstał szpital uniwersytecki, ale potrzebujemy wsparcia ze strony władz województwa i miasta. Jestem ambasadorem tego przedsięwzięcia i mocno wspieram tę inicjatywę. Jako komitet, wystąpiliśmy z propozycją do marszałka województwa, aby teren po dawnym szpitalu przy ulicy Langiewicza został przekazany na ten cel. Czekamy na dobre decyzje – dodaje poseł Krzysztof Lipiec, pełnomocnik Prawa i Sprawiedliwości w Kielcach i powiecie kieleckim. ◀

autor: Michał Łosiak

26/11/2022FW

UMOWY STYPENDIALNE Z PRZYSZŁYMI LEKARZAMI PODPISANE

Kolejnych 70 studentów kierunku lekarskiego, którzy w przyszłości podejmą pracę w wojewódzkich placówkach medycznych, otrzymało od samorządu województwa świętokrzyskiego stypendium w kwocie dwóch tysięcy złotych miesięcznie. Umowy ze stypendystami podpisali marszałek województwa Andrzej Bętkowski oraz wicemarszałek Marek Bogusławski

W placówkach podległych samorządowi województwa brakuje m.in. patomorfologów, chirurgów onkologicznych i dziecięcych czy anesteziologów. Dlatego Sejmik Województwa Świętokrzyskiego w 2019 r. przyjął program stypendialny skierowany do studentów medycyny.

– Zachęca on do wyboru specjalizacji deficytowych i podjęcia pracy w podmiotach wojewódzkich. Program uruchomiliśmy z troski, aby nie zabrakło nam tutaj lekarzy. Liczymy na to, że zostaniecie w naszym regionie – mówił do stypendystów przewodniczący Sejmiku Województwa **Andrzej Prus**.

– Cieszę się, że samorząd województwa może Was wspierać w naukowych wysiłkach. Myślę, że będziecie dobrymi, pełnymi

Przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Andrzej Prus, marszałek województwa Andrzej Bętkowski i wicemarszałek Marek Bogusławski podkreślili, że program stypendialny pomoże zatrzymać młodych lekarzy w regionie

empatii i zrozumienia medykami – dodał marszałek **Andrzej Bętkowski**.

– Specjalistów brakuje w całej Polsce. Ten program ma zachęcić przyszłych lekarzy, aby właśnie u nas zostali, pracowali i rozwijali swoje umiejętności. Fundusz stypendialny bardzo dobrze zafunkcjonował, nie spodziewaliśmy się tak dużego zainteresowania – podkreślił wicemarszałek **Marek Bogusławski**.

Od 2019 roku stypendia otrzymało łącznie 229 studentów. Niebawem 25 stypendystów ukończy staż podyplomowy i będzie wybierać specjalizację deficytową. ◀

31/01/2022

Unijne programy w gminie Nowiny

Ruszyły realizacje ostatnich inwestycji współfinansowanych ze środków unijnych realizowanych na terenie gminy Nowiny. Rozpoczęto wymianę istniejących opraw oświetlenia ulicznego o źródle światła sodowym na energooszczędne oprawy w technologii LED. Wymianie ulegną też systemy sterowania oświetleniem oraz szafy zasilające. Odpowiednio zaprogramowane inteligentne oprawy umożliwią redukcję mocy oświetlenia w zależności od potrzeb i wielkości ruchu na drogach. Działania te przyczynią się do zmniejszenia zużycia energii, emisji gazów cieplarnianych oraz podniesienia poziomu bezpieczeństwa na drogach na terenie Gminy. W efekcie realizacji tego projektu 100% oświetlenia ulicznego zarządzanego przez gminę Nowiny będzie w technologii LED.

W ramach zadania „Budowa ścieżki edukacyjno-przyrodniczej w msc. Szewce” do końca roku zostanie wykonane zagospodarowanie trasy ścieżki wytyczonej na górach Miejskiej oraz Okrąglicy wraz z budową wiatrołapów, tablic informacyjnych. Lokalizacja trasy w najbardziej atrakcyjnej przyrodniczo części gminy pozwoli na podziwianie uroków przyrody oraz poszerzenie wiedzy o gatunkach roślin i zwierząt spotykanych na terenie gminy. - Dodatkowo w przyszłym roku planuje się opracowanie i udostępnienie aplikacji mobilnej pozwalającej na rozszerzenie informacji o terenie oraz umożliwienie prowa-

Wiklinowe zwierzęta na ścieżce edukacyjno-przyrodniczej

dzenia lekcji terenowych dla szkół z obszaru gminy – wyjaśnia Tomasz Bucki, zastępca kierownika referatu inwestycji.

W ramach kompleksowej rewitalizacji centrum Nowin przewidziana jest budowa skweru na terenie po dawnym przedszkolu, przebudowę placu handlowego, wykonanie oświetlenia przeszklonego komina na terenie dawnej FTG, wykonanie części monitoringu osiedla w Dodatkowo we współpracy z partnerem projektu Stowarzyszeniem Między Rajem a Piekłem powstanie miejsce pamięci poświęcone historii gminy Nowiny. ◀

31/01/2022/Nowiny

Black Friday. Zakupowy hit czy kit?

Mega promocje, raty zero procent, wyprzedaże, czyszczenie magazynów... Takie komunikaty atakują nas w reklamach radiowych, telewizyjnych oraz Internecie. Łatwo ulec zakupowemu szaleństwu, więc uważajmy, by czas rabatów nie zmienił się w czas strat

Tradycja Black Friday, czyli Czarnego Piątku, będącego dniem sezonowych wyprzedaży, przybyła do nas z USA. Polacy przyjęli ją przeważnie entuzjastycznie, choć są i tacy, którzy przestrzegają przed zakupowym szalem.

PROMOCJE CZY MANIPULACJA?

Jak zauważa Dariusz Pyk, Miejski Rzecznik Konsumentów, hucznie ogłaszane promocje mają niekiedy niewiele wspólnego z rzeczywistością. A niestety, to właśnie często przekreślona na czerwono cena zachęca nas do zakupu. Także towarów, których wcale nie potrzebujemy.

- Bywa i tak, że sprzedawcy, jakiś czas przed Black Friday podnoszą ceny, by później je szumnie obniżyć. Może okazać się więc, że kupiliśmy towar w takiej samej kwocie, jak przed okresem rzekomej wyprzedaży. Polecam śledzić cenę interesującego nas artykułu przed Czarnym Piątkiem i być na bieżąco z rynkowymi nowościami. Warto też zrobić sobie mapę zakupów i nie dać się ponieść emocjom – radzi Dariusz Pyk. Warto też wiedzieć, że sprzedawanie produktów po cenie, która wcale nie jest promocyjna, a jako taka jest przedstawia-

na, to oszustwo. I gdy możemy je udowodnić, mamy prawo zwrócić dany produkt lub żądać niższej ceny.

- Tutaj podstawą jest udokumentowanie takiego szalbierstwa. Jeśli mamy zdjęcie metki, na której widnieje cena, a ta w okresie Black Friday przedstawiana była jako wyprzedażowa, śmiało możemy dochodzić swoich praw – mówi Miejski Rzecznik Konsumentów.

Pomocna może okazać się również dyrektywa unijna, obowiązująca już w kilku europejskich krajach. Nakłada ona na przedsiębiorcę dodatkowe obowiązki.

- Sprzedawca musi wskazać najniższą cenę, jaka obowiązywała przed promocją w ciągu ostatnich 30 dni. To znacznie ułatwiłoby wyeliminowanie „naciągaczy”. Tego typu rozwiązanie funkcjonuje już na zachodzie Europy, czekamy aż zostanie wprowadzone w Polsce – wyjaśnia Pyk.

POTRZEBNE CZY NIEPOTRZEBNE...

Gdy minie już okres obniżek, wiele skarg i wniosków spływa właśnie do Miejskiego Rzecznika Konsumentów. Okazuje się bowiem, że po czasie może pojawić się refleksja, iż nie wszystkie zakupione rzeczy są nam potrzebne. A niektórzy sprzedawcy nieuczciwie podchodzą na przykład do kwestii internetowej sprzedaży.

- Problemy pojawiają się, gdy dochodzi do zwrotu zakupionych przedmiotów. Pamiętajmy, że gdy zawieramy transakcję przez Internet, zawsze mamy prawo do zwrotu produktu w ciągu czternastu dni bez podania przyczyny – podkreśla Dariusz Pyk.

Inaczej sytuacja wygląda, gdy chodzi o zakupy stacjonarne. Tutaj możliwość oddania danej rzeczy zależy od dobrej woli sprzedawcy, o czym niestety zdarza się nam zapomnieć. Czasem również zakupowy entuzjazm ogarnie nas tak bardzo, że nabywamy akcesoria kompletnie nam niepotrzebne.

- Zgłosił się do mnie na przykład pan, który kupił na raty bardzo drogi mikser. Jak później mi wyznał... nigdy nie korzystał z takiego sprzętu, uległ tylko perswazjom sprzedawcy. Podobnie kobieta, która skusiła się na cały zestaw garnków, podczas gdy rzadko gotowała w domu – opowiada.

***

Z raportu Admitad wynika, że podczas Black Friday w ubiegłym roku najwięcej pieniędzy wydaliśmy na elektronikę i odzież. Zatem dwa razy się zastanówmy, zanim wyruszymy na promocyjne łowy. ◀

Polskie rezerwy złota

Złoto jest wciąż ważnym aktywem rezerwowym banków centralnych, choć większość rezerw jest przez nie gromadzona w różnych walutach świata. Narodowy Bank Polski posiada obecnie około 230 ton tego kruszcu

To nie tylko metal szlachetny i świetny materiał na biżuterię, ale również instrument inwestycyjny.

DLACZEGO ZŁOTO?

W dziejach świata nie było kruszcu o takim znaczeniu jak złoto.

– Jest ono obecnie po części przechowywane z powodów historycznych, ale nie do końca. W ekonomii i polityce gospodarczej był taki nurt jak merkantylizm, kiedy państwo budowało swoją potęgę w oparciu o kruszce. Mówimy o XVII i XVIII wieku. Złoto było bazą do zasobności kraju bardzo długo, bo w okresie międzywojennym i tuż po wojnie. W 1944 roku zakończyła się konferencja w Bretton Woods, gdzie przyjęto i umówiono się, że obok złota podstawową walutą rezerwową stanie się dolar – tłumaczy prof. Marek Leszczyński, ekonomista z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Wszystko oparto na sztywnym kursie i pozwolono na wahania kursowe na poziomie jednego procenta. Tak było do 1971 roku, kiedy Richard Nixon, prezydent Stanów Zjednoczonych podjął decyzję o odejściu od dolara opartego o parytet złota.

– Uncja złota kosztowała 35 dolarów, więc nie można było swobodnie przeprowadzić wymiany. Wśród motywów utrzymywania złota przez banki centralne najczęściej wymieniane są: jego status bezpiecznej przystani, powodujący wzrost wartości złota w czasach kryzysów finansowych i politycznych oraz funkcja złota jako aktywa dywersyfikującego strukturę portfela rezerw, a tym samym ograniczającego ryzyko rynkowe związane z inwestowaniem rezerw dewizowych. Oprócz złota banki centralne mają jeszcze inne rezerwy w głównych walutach, takich jak euro, jen i juan – dodaje prof. Marek Leszczyński.

POLSKIE ZASOBY

Polskie rezerwy złota to około 230 ton. Tym samym plasujemy się na 11. miejscu w Europie i 23. na świecie. Banki centralne we wszystkich krajach mają łącznie ponad 30 tysięcy ton złota.

– To nie jest dużo, biorąc pod uwagę jak potężna suma środków pieniężnych jest w obiegu. Właściwie odeszliśmy od tego, że mają one pokrycie w towarach i usługach. Amerykanie dysponują osmioma tysiącami ton, ale biorąc pod uwagę rozmiary ich gospodarki, to również nie jest to znaczna ilość – podkreśla ekonomista.

Prawie połowa polskich zasobów złota, bo ok. 105 ton, jest przechowywana w skarbcach Narodowego Banku Polskiego. Pozostała część znajduje się w skarbcach Banku Anglii.

– W czasach wysokiej inflacji ludzie i państwa poszukują alternatywnych źródeł finansowania i lokowania. Złoto wraca do łask. Jest ono traktowane jako inwestycja. Rynki kruszców są tym kierunkiem inwestowania dla nadwyżek finansowych gromadzonych przez gospodarstwa domowe, podmioty gospodarcze, ale przede wszystkim państwa. Tak się dzieje w przypadku NBP, który w swojej strategii zwiększa zasoby złota – zauważa ekspert.

Historia polskiego złota, szczególnie w trakcie II wojny światowej, była niezwykle dramatyczna. W 1939 roku bank ewakuował się wraz z dokumentami, materiałami służącymi emisji banknotów oraz rezerwami.

– Wówczas mieliśmy trzykrotnie większe zasoby złota niż Rzesza Niemiecka. Autorem planu ewakuacji był Adam Koc, były prezes Banku Polskiego – informuje prof. Marek Leszczyński. Po okresie działalności na emigracji bank powrócił do kraju i to on był depozytariuszem rezerw.

– Złoto, które trafiło do Polski zostało „upłynnione” przez władzę komunistyczną – dodaje.

Na koniec 2021 roku polskie rezerwy miały wartość 166 miliardów dolarów, czyli 674 miliardów złotych. Jeszcze dziesięć lat temu były dwukrotnie mniejsze. ◀

Polskie lasy pełnią różne funkcje: przyrodnicze, gospodarcze i społeczne. By przygotować je na skutki zmian klimatu, leśnicy sadzą coraz więcej lasów liściastych. Doskonałą system ochrony przeciwpożarowej i dbają o stan lasów oraz ich odporność korzystając z nowych technologii. Działają na rzecz bioróżnorodności realizując projekty ochrony przyrody i małej retencji wodnej. Leśnicy przygotowują lasy na skutki zmian klimatu, tak by nadal pełniły one swoje funkcje.

foto: M. Ciapała

Złożone, wielogatunkowe lasy świętokrzyskie.

PRZYGOTOWAĆ LAS NA ZMIANY KLIMATU

Las to bardzo złożona, skomplikowana struktura. Nie bez powodu zalicza się go do najdoskonalszych form ekosystemowych. Czy będąc z natury długowieczny, jest również odporny na gwałtowne zmiany klimatyczne?

W ostatnich latach obserwujemy ocieplenie klimatu. Rozstrzygnięcie o przyczynach tych zmian i możliwościach ich zahamowania należy pozostawić naukowcom. W praktycznym wymiarze, dotyczącym wielu aspektów życia i gospodarki, w tym leśnej, już teraz konieczne jest podejmowanie efektywnych działań.

Ponad 300 tys. ha lasów administrowanych przez radomskich i świętokrzyskich leśników należy do najcenniejszych i najciekawszych w kraju. Rosną tu niemal wszystkie rodzime gatunki drzew i krzewów, m.in. dzięki zróżnicowanym warunkom siedliskowym, wysokościowym i mikroklimatycznym. Większość tutejszych siedlisk leśnych zalicza się do niżowych, blisko jedna trzecia to typy wyżynne, a 2% – górskie. W większości drzewostanów dominuje sosna (ok. 70%), ale nie są to monokultury. Drugim pod względem liczebności gatunkiem jest jodła (10%). Złożone strukturalnie, wielopiętrowe drzewostany, w których panuje jodła, są liczne zwłaszcza w Górach Świętokrzyskich. Na dalszych miejscach lokują się dąb, olcha, buk i brzoza. O tym, jak bogate i cenne są radomskie

oraz świętokrzyskie lasy, świadczy mnogość i różnorodność form ochrony przyrody. Ustanowiono tu ponad 500 pomników przyrody, utworzono prawie 100 rezerwatów, kilkanaście parków krajobrazowych, blisko 50 obszarów sieci Natura 2000 na ponad 100 tys. ha i obszary chronionego krajobrazu na prawie 200 tys. ha. Stabilność i zdrowie lasu zależą w dużej mierze od właściwego gospodarowania zasobami przyrodniczymi w długiej perspektywie. Wśród głównych celów, jakie stawiają sobie leśnicy, znajduje się dostosowywanie składów gatunkowych i struktury drzewostanów do coraz lepiej rozpoznanych warunków siedliskowych. Stosowana od lat hodowlana zasada ograniczania i rozpraszania ryzyka dobrze przygotowuje lasy do znoszenia różnorodnych czynników stresujących. Zmniejszenie ryzyka hodowlanego to kształtowanie drzewostanów o składzie zgodnym z siedliskiem, dobór właściwych ekotypów i metod pielęgnowania służących witalności drzewostanów, a także szerokie wykorzystanie naturalnego odnowienia lasu. Rozproszenie ryzyka polega natomiast na zapewnieniu możliwie bogatego składu gatunkowego, zróżnicowanej struktury i odpowiednich form zmieszania. Trwająca od dekad żmudna przebudowa daje wymierne efekty, również w aspekcie odporności na zmiany klimatyczne. Na terenie radomskiej RDLP ponad dwie trzecie siedlisk jest określanych jako lasowe (a więc żyzne), dlatego wprowadzamy do odnowień coraz więcej liściaków. Każdego roku ekosystem leśny jest wzbogacany przez ok. 10 mln sadzonek dębów, buków, brzoź,

foto: P. Jakubiński

Las zamierający na skutek opanowania przez kornika ostrozębnego.

Lasy dla klimatu

foto: E. Nowicka

Jodla opanowana przez jemiolę.

olch, klonów, lip i innych, również biocenotycznych i miododajnych gatunków liściastych.

Mimo tych działań, ostatnie lata cechuje wiele niepokojących zjawisk, które mają związek z anomaliami pogodowymi, w tym z pogłębiającym się niedoborem wody. Wymieńmy: gradacja kornika ostrozębnego, zwiększone występowanie korników jodłowych i smolika jodłowca, ekspansja jemioli, choroby grzybowe (opieńki i huba korzeni), ciągle dokuczliwe chrabaszczki i ich pędraki, liczne pożary, na szczęście gaszone w zarodku, huragany, gradobicia i susze. Dlatego coraz istotniejszą gałęzią gospodarki leśnej, rozwijającą się niezwykle dynamicznie, jest ochrona lasu. Zawdzięczamy jej nowe, skuteczne, a jednocześnie bezpieczne dla środowiska metody ograniczania liczebności szkodliwych organizmów i chorób. Leśnicy doskonalą też system zabezpieczenia przeciwpożarowego. Inwestują w sprawniejsze systemy obserwacji, łączności i wczesnego ostrzegania o pożarach oraz tworzą dojazdy, aby udostępnić drzewostany dla specjalistycznego sprzętu gaśniczego. Nie zapominajmy o innych działaniach Lasów Państwowych na rzecz klimatu oraz ograniczenia emisji i stężenia w atmosferze gazów cieplarnianych, takich np. jak programy „Las energii” czy „Leśne gospodarstwa węglowe”. Obserwowane już i zapowiadane dalsze dynamiczne zmiany klimatu to duże wyzwanie dla ludzi i dla środowiska. Praktycy i przedstawiciele świata nauki wspólnie wypracowują skuteczne metody prowadzenia gospodarki leśnej w dobie zmian klimatycznych. Ich wysiłek z pewnością przyniesie dobre rezultaty.

DRONY W LEŚNICTWIE – CORAZ WIĘCEJ ZASTOSOWAŃ

Bezzałogowe statki powietrzne są powszechnie wykorzystywane w fotografii, filmie oraz dziedzinach, w których jest wymagana obserwacja elementów dostępnych jedynie z powietrza. Drony ze względu na małe rozmiary i przystępną cenę są coraz szerzej wykorzystywane m.in. do inwentaryzacji oraz szczegółowych pomiarów

elementów infrastruktury technicznej budynków i budowli czy też inwentaryzacji przyrodniczej.

Drony wykorzystywane w leśnictwie przede wszystkim dostarczają precyzyjnych informacji o zmianach wynikających z prowadzenia gospodarki leśnej. Zdjęcia robi się z pułapu 100–150 m nad powierzchnią gruntu i za pomocą specjalistycznego oprogramowania składa się z nich ortofotomapę. Na jej podstawie można łatwo zlokalizować takie obiekty, jak luki, kępy, bagna czy obszary z istniejącym odnowieniem, a także dokładnie pomierzyć ich faktyczną powierzchnię czy zweryfikować powierzchnię zrębu lub terenu przygotowanego do odnowienia. Ortofotomapa jest bardzo przydatnym materiałem podkładowym do aktualizacji warstw leśnej mapy numerycznej, przyspiesza jej opracowywanie i zwiększa dokładność. Innym zastosowaniem dronów jest inwentaryzacja szkód powodowanych przez zwierzynę. Lasy Państwowe jako instytucja odwoławcza, rozstrzygająca spory dotyczące szkód łowieckich, potrzebują narzędzi do wiarygodnego oszacowania ich wielkości. Bezzałogowe statki powietrzne służą także do oceny rozmiaru szkód powodowanych przez czynniki biotyczne (żywe organizmy) i abiotyczne (czynniki fizykochemiczne). Do odszukania drzew lub całych drzewostanów osłabionych w wyniku żerowania szkodników wykorzystuje się kamery rejestrujące bliską podczerwień, a następnie oprogramowanie do analizy i wyszukiwania zarejestrowanych kolorów, odzwierciedlających obniżoną kondycję zdrowotną roślin. W wypadku szkód powodowanych przez wiatr lub okiść zobrazo-

foto: M. Makuch

Ortofotomapa odnowienia lasu, wykonana na podstawie zdjęć z drona.

wania uzyskiwane za pomocą dronów pozwalają na szybkie i wiarygodne, a przede wszystkim bezpieczne dla człowieka zdobycie informacji o rozmiarze klęski żywiołowej.

Inwentaryzacja miejsc niedostępnych w inny sposób to kolejne pole, na którym drony wydają się niezastąpione. Dotyczy to obszarów okresowo zalewanych wodą, np. w wyniku działalności bobrów. Zdjęcia wykonane z powietrza wykorzystuje się też do monitoringu prac związanych z eksploatacją kruszyw kopalnianych. A to tylko część możliwości, jakie daje użytkowanie bezzałogowych statków powietrznych w działalności leśnej. Korzyści z wprowadzania przez Lasy Państwowe nowych technologii do zarządzania lasami są niezaprzeczalne. ◀

foto: Mateusz. Wolski

miejsca w regionie, w których pamięć o wydarzeniach żyje, bo oni żyją i chcą opowiadać.

Film jest efektem projektu własnego wojewody świętokrzyskiego, finansowanego z wieloletniego projektu Niepodległa. Obraz został wyprodukowany przez kieleckie stowarzyszenie „Sztuka Łączenia”. Tuż po premierze w Kielcach, 25-minutowa, przejmująca opowieść została pokazana mieszkańcom 12 powiatów regionu. Zdecydowaną większość stanowili uczniowie szkół, których pełne refleksji i empatii reakcje na długo pozostaną w pamięci organizatorów.

autor: Paweł Nowak

Wielotygodniowa podróż w bydlęcym wagonie, przeraźliwy głód, mróz, strach, lęk nie o jutro, a o kolejną minutę. Walka o życie. To doświadczenia bohaterów filmu „Żeby zdążyć opowiedzieć”, który wywołał wymowną ciszę podczas pokazów w świętokrzyskich instytucjach kultury

Jeszcze w pierwszych minutach pokazu słyhać było szepty, śmiechy i odgłosy telefonów. „Im dalej w las”, tym sale domów kultury w Świętokrzyskiem, ogarniał coraz większy spokój. I cisza. Niewymuszona, a spontaniczna. Tak zdecydowana większość młodych mieszkańców świętokrzyskiego reagowała na film dokumentalny „Żeby zdążyć opowiedzieć” w reżyserii Aleksandry Niemczyk, ze zdjęciami Mariana Wąchały. Obraz zawiera wspomnienia świadków i uczestników wydarzeń z okresu II wojny światowej. I choć to okres w historii Polski znany młodym ludziom z lekcji i podręczników, to opowieści których wysłuchali, prędeż umieściliby na półce z filmami science-fiction.

Wielotygodniowa podróż w bydlęcym wagonie, przeraźliwy głód, mróz, ciężki wypadek matki i wykańczająca praca. To wspomnienia zesłanej na Syberię pani Haliny, która wraz z rodziną przeżyła w tamtejszym obozie 5 lat. Z kolei pan Andrzej to jeden z niewielu żyjących powstańców warszawskich. Jego opowieści są jak sen, ale ten w koszmarnym wydaniu. To dramat wojny, wobec którego, będąc wówczas nastolatkiem, musiał podejmować konkretne decyzje. Decyzje, które będą rzutowały na przyszłość. W jego życiu pojawia się broń, zabici ludzie i wyrzuty sumienia, które dręczą go do dzisiaj. Bo w wojennym piekle droga do wolności usłana jest cierpieniem.

„Żeby zdążyć opowiedzieć” to nieliniarna opowieść o obliczach II wojny światowej. To zbiór spontanicznie przytoczonych wspomnień, które pozwalają zobaczyć ją oczami świadków. A także zidentyfikować się z ich przeżyciami. Poznać ludzi z sąsiedztwa, z którymi - z różnych powodów - najprawdopodobniej nie zdecydowalibyśmy się porozmawiać. I poznać

Wydawać by się mogło, że to dziwne: urząd robi film dokumentalny. Jednak to wyjście poza schemat okazało się przysłowiowym strzałem w dziesiątkę. Ten projekt pokazuje na przykładzie wojewody świętokrzyskiego Zbigniewa Koniusza oraz jego gabinetu, jak bardzo potrzebujemy wrażliwości rów-

nież w instytucjach z pozoru posągowych, jakimi są urzędy. Warto było pójść o krok dalej, poszukać współczesnego języka na miarę czasów, by poruszyć kwestie tak ważne w naszej historii. Wielka brawa należą się wojewodzie i jego ludziom. ◀

Film bezpłatnie będzie można zobaczyć w kinie "Moskwa" już 28 listopada o godzinie 19:00 (konieczna wcześniejsza rezerwacja miejsc) oraz 2 grudnia o godzinie 18:30 (wstęp wolny dla każdego). Zaplanowano również pokaz 8 grudnia o godzinie 11:30 z myślą o szkołach. Nauczyciele zainteresowani tą niezwykłą lekcją historii również są proszeni o wcześniejsze rezerwacje. Film przeznaczony jest dla uczniów od 7 klasy szkoły podstawowej. Rezerwacji dokonamy w kinie "Moskwa" pod numerem 41 34 44 734 lub 519 173 873.

Episkopat *broni JP II*

autor: **Lukasz Czerwiak**

Rada Stała Konferencji Episkopatu Polski przedstawiła stanowisko wobec działań Jana Pawła II, odnoszące się do przestępstw seksualnych wobec małoletnich. Jest ono odpowiedzią na coraz częściej pojawiające się w debacie publicznej pytania o postawę papieża-Polaka

W części wstępnej listu czytamy, że coraz odważniej stawiane są tezy, jakoby papież nie podchodził właściwie do tego rodzaju czynów. Biskupi zauważają pewną „modę” na deprecjonowanie autorytetu papieża Polaka.

ZACZNIJMY OD POCZĄTKU

„Spojrzenie na działania Jana Pawła II powinno uwzględniać kontekst historyczny i ówczesny stan wiedzy”, czytamy w dokumencie. Pierwsze działanie podjęte zostało już u początku pontyfikatu: w ogłoszonym w 1983 roku nowym „Kodeksie Prawa Kanonicznego” wymieniono kary dla tych duchownych, którzy byli sprawcami wykorzystania seksualnego małoletnich. „W 1992 roku Jan Paweł II ogłosił «Katechizm Kościoła Katolickiego», który stwierdza, że «nadużycia seksualne popełniane przez dorosłych na dzieciach powierzonych ich opiece» są grzechem, będącym «jednocześnie gorszącym zamachem na integralność fizyczną i moralną młodych, którzy będą nosić jego piętno przez całe życie»” – jak zauważono w piśmie.

JP II SPOTYKA SIĘ Z KARDYNAŁAMI

Pierwsze poważne sygnały o wspomnianych przestępstwach, mających miejsce w Stanach Zjednoczonych, przekazał papieżowi nuncjusz apostolski w Waszyngtonie.

„O rzeczywistej skali tego zjawiska nie miano jednak wtedy pełnego wyobrażenia. Jan Paweł II skierował list, w którym przestrzegał przed traktowaniem zła jako okazji do sensacji. «Zło rzeczywiście może być sensacyjne, ale sensacyjność wokół niego jest zawsze niebezpieczna dla moralności» – pisał. Możliwe, że ten sposób myślenia Papieża był pewną konsekwencją wynikającą z jego polskich bolesnych doświadczeń, gdy komunistyczne media rozpowszechniały kłamstwa na temat Kościoła”, tłumaczą biskupi. Po fali ujawnień przestępstw wobec małoletnich popełnionych przez osoby duchowne, spowodowanej serią artykułów zamieszczonych w dzienniku „Boston Globe” w 2002 roku, Jan Paweł II spotkał się z amerykańskimi kardynałami.

„Dokonując diagnozy kryzysu, wskazał na ból osób zranionych przestępstwem. Ofiary nadużyć zapewnił o «swojej głębokiej solidarności i trosce». Zaznaczył przy tym, że zmierzenie się z tymi bolesnymi skutkami musi odmienić Kościół i uczynić go bardziej świętym. Podana przez Papieża diagnoza kryzysu jest zatem jasna, a kierunek działań jednoznaczny”, zauważa Rada Stała.

KONKRETNE DZIAŁANIA

Z upływem lat świadomość papieża co do natury problemu wzrastała. Stawało się dla niego coraz bardziej jasne, że biskupi i przełożeni zakonni nie podejmowali adekwatnych i przewidzianych prawem działań. Dlatego w 2001 roku wydał on dokument ukazujący dziecko jako jeden z największych skarbów, który za wszelką cenę należy chronić.

„Krzywda wyrządzona dziecku w sferze seksualnej została uznana za jedno z najcięższych przestępstw kościelnych i zrównana z profanacją Najświętszego Sakramentu czy złamaniem tajemnicy spowiedzi. Papież na mocy tego dokumentu ustanowił jurysdykcję Watykanu nad wszystkimi przypadkami od momentu uprawdopodobnienia się przestępstwa i nakazał jego zgłoszenie do Kongregacji Nauki Wiary. Decyzja pokazuje, że Jan Paweł II zdał sobie sprawę ze skali i globalnego charakteru kryzysu. Ta zmiana w egzekwowaniu prawa była prawdziwie bezprecedensowa. Z perspektywy czasu widać, że była punktem przełomowym w walce Kościoła z przestępstwami seksualnymi we własnych szeregach”, czytamy.

***

W podsumowaniu biskupi zauważają, że papież, zgodnie z nabywaną wiedzą, podjął walkę z przypadkami wykorzystywania seksualnego dzieci i małoletnich oraz wprowadził obowiązujące w całym Kościele normy ich rozliczania. Rozpoczął ważny i kontynuowany do dziś proces oczyszczenia Kościoła w tej sferze. ◀

Kielce

Zmiany w podatku od nieruchomości, opłatach za parkowanie i komunikacji miejskiej

Od 1 stycznia 2023 roku Miasto Kielce wprowadza nowe stawki podatku od nieruchomości, opłat w strefie płatnego parkowania oraz komunikacji miejskiej

Rada Miasta przyjęła uchwały zmieniające dotychczasowe opłaty. Wprowadzane zmiany są konieczne przede wszystkim w związku z wysoką inflacją oraz wzrostem cen paliw i kosztów obsługi kredytów.

17 listopada radni miejscy, obok decyzji w zakresie dystrybucji węgla wśród mieszkańców Kielc, przyjęli trzy uchwały dotyczące zmian stawek podatku od nieruchomości, opłat za parkowanie w strefie płatnego parkowania oraz cen biletów komunikacji miejskiej.

– *To nie były łatwe decyzje ani dla mnie jako Prezydenta w trakcie ich opracowywania, ani dla Rady podczas głosowania, ale niestety konieczne dla realizacji zadań jakie stoją przed Miastem. To nie jest wymysł czy kaprys władz miasta, ale dostosowanie do sytuacji, w której znalazły się Kielce* – prezydent Kielc Bogdan Went.

WYŻSZY PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI

Podstawowym źródłem dochodów własnych gminy jest podatek od nieruchomości. Podjęta uchwała wprowadziła waloryzację stawek podatku średnio o 11%. Miasto tym samym nie skorzystało z możliwości wprowadzenia stawek maksymalnych dopuszczonych przez Ministerstwo Finansów, które wynoszą 17% w przypadku działalności gospodarczej i 35% w odniesieniu do nieruchomości mieszkalnych. Zdaniem p.o. dyrektora Wydziału Podatków Karoliny Kameli, dla zdecydowanej większości mieszkańców nie powinny stanowić dużego obciążenia. – *W przypadku gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wzrost to 10 gr za m², pozostałe grunty 5 gr/m², w przypadku mieszkań to zmiana o 8 gr/m² – informuje Karolina Kamela.*

Przykładowo: w przypadku mieszkania o powierzchni 60 m² i udziału w gruncie 28 m², podatek wzrośnie w skali roku o 6 zł, czyli 50 gr miesięcznie. Dla firmy z biurem o powierzchni 200 m² i działką 500 m², wzrost w skali roku wyniesie 590 zł, czyli 49 zł w miesiącu.

Część przedsiębiorców nadal będzie mogła liczyć na stawki preferencyjne, czyli m.in. o 50% niższe od stawek podstawowych.

ZMIANA PO 10 LATACH

Od stycznia 2023 r. w Strefie Płatnego Parkowania obowiązywać będą nowe opłaty. Zmianie ulega przede wszystkim stawka bazowa, która obecnie wynosi 2 zł i obowiązuje od 10 lat. – *Najważniejszy powód prowadzenia zmian to zwię-*

sznienie rotacji samochodów oraz uzyskanie spójności z realizowaną polityką transportową, a przede wszystkim wprowadzeniem preferencji dla komunikacji zbiorowej, którą rekomenduje Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości – mówi dyr. Miejskiego Zarządu Dróg Grzegorz Staszewski.

Najważniejsze zmiany, które wprowadza uchwała dotyczą opłat jednorazowych, które wyniosą 4 zł za pierwszą godzinę parkowania, 4,40 zł za drugą, 4,80 zł za trzecią oraz 4 zł za czwartą i każdą kolejną. Podwyższeniu ulegają również opłaty abonamentowe i zryczałtowane.

Nowym rozwiązaniem jest niższa cena abonamentu miesięcznego i rocznego dla osób rozliczających podatek dochodowy w Kielcach. Na 25% bonifikatę będą mogły liczyć osoby korzystające z aplikacji mobilnych. Nadal darmowe pozostaje pierwsze 45 minut parkowania.

NOWE CENY BILETÓW AUTOBUSOWYCH

Koszty komunikacji wynikają z wielokrotności tzw. stawki za wozokilometr, która jest aktualizowana kwartalnie o wskaźnik inflacji i wskaźnik ceny paliwa.

– *Przy obecnie notowanych wzrostach wspomnianych wskaźników, oznacza to konieczność zabezpieczenia na komunikację dodatkowych 11 mln zł do końca 2022 roku – zaznacza dyr. Zarządu Transportu Miejskiego Barbara Damian. - Kwestie finansowe są najważniejszym powodem wprowadzonych zmian – dodaje dyr. ZTM.*

Od nowego roku cena biletu jednorazowego, który obecnie jest biletem 40-minutowym, wzrośnie w strefie miejskiej z obecnych 3,40 zł do 4 zł, a w strefie aglomeracyjnej z 3,60 zł do 5 zł. Ponadto zostanie wydłużony czas ważności biletu jednorazowego od momentu jego skasowania z obecnych 40 do 60 minut. Cena za przejazd zmieni się również dla biletów elektronicznych jednorazowych i ulgowych (tzw. elektroniczna portmonetka). Maksymalna opłata za przejazd dla biletu bez ulg wzrośnie z obecnych 3,40 zł do 3,80 zł. Należy podkreślić, że w przypadku biletu elektronicznego nie występuje rozróżnienie na strefę miejską i aglomeracyjną, a opłata za przejazd zależy wyłącznie od liczby przejechanych przystanków.

Zmiana opłat obejmuje również bilety okresowe, których cena wzrośnie o około 20%. Co jednak istotne dla mieszkańców rozliczających się z podatku dochodowego w Kielcach zmiana ta wyniesie zaledwie 8%.

Miasto zakłada, że wprowadzenie tych uchwał łącznie wniesie do budżetu Miasta Kielce około 17 mln zł.

Więcej informacji na temat wprowadzonych zmian na www.kielce.eu. ◀

Gmina Kielce gotowa do pomocy osobom w kryzysie bezdomności

Zbliżający się okres zimy to najtrudniejszy czas dla osób bezdomnych. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach zapewnia pomoc tym, którzy nie mają własnego dachu nad głową.

W Kielcach realizacją i koordynowaniem działań pomocowych na rzecz osób bezdomnych zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi schroniska i noclegownie.

GDZIE PO POMOC?

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Kielcach funkcjonuje Dział ds. Bezdomności, który mieści się przy ul. Mielczarskiego 51. To tam osoby bezdomne mogą uzyskać zarówno pomoc finansową, jak i rzeczową. W 2021 roku pomoc taką uzyskało 525 osób, natomiast w pierwszym półroczu 2022 roku - 455 osób.

Ważnym miejscem w miejskim systemie wsparcia jest Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny przy ul. Żniwnej 4, w którym

funkcjonują: Punkt Pomocy Doraźnej, Punkt Interwencji Kryzysowej, Mieszkania chronione, Ogrzewalnia/Świetlica. W 2021 roku z pomocy Ośrodka skorzystało 233 osób, a w pierwszym półroczu 2022 roku 151 osób.

Ogrzewalnia/Świetlica czynna jest całodobowo, w godzinach od 8.00 do 18.00 pełni funkcję świetlicy, natomiast w godzinach od 18.00 do 8.00 funkcję ogrzewalni. Osoby bezdomne mogą tam bezpiecznie spędzić noc, przygotować sobie posiłek, skorzystać z pralni, wymienić odzież czy skorzystać z prysznicy. Na terenie Kielc funkcjonują również inne placówki zapewniające schronienie osobom bezdomnym prowadzone przez organizacje pozarządowe realizujące zadania publiczne zlecane przez Miasto Kielce.

PLACÓWKI ZAPEWNIAJĄCE SCHRONIENIE W KIELCACH

Schronisko dla Kobiet Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Urzędnicza 7b, 25-729 Kielce	784-531-622 41 366-49-47
Schronisko dla Osób Bezdomnych w Przytulisku im. Jana Pawła II	ul. Sienna 5, 25-725 Kielce	41 366-07-34 508-834-453
Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. św. Brata Alberta	ul. Żeromskiego 36a, 25-370 Kielce	41 361-44-85
Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn	ul. Żeromskiego 36a, 25-370 Kielce	41 361-44-85
Ogrzewalnia/Świetlica w Ośrodku Interwencyjno-Terapeutycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach	ul. Żniwna 4, 25-419 Kielce	41 311-11-17

NAJBLIŻEJ BEZDOMNYCH

Osobami, które najlepiej znają sytuację osób bezdomnych są streetworkerzy. Ich praca polega na utrzymywaniu kontaktu z tą grupą osób, rozpoznawaniu ich potrzeb, towarzyszeniu, przedstawianiu możliwości rozwiązywania problemów. Wspólnie z służbami mundurowymi patrolują i monitorują miejsca niemieszkalne znajdujące się na terenie miasta, m.in. altany śmietnikowe, ogródki działkowe. Przekonują osoby bezdomne przebywające w miejscach niemieszkalnych do skorzystania z pomocy, schroniska czy noclegowni.

NIE BĄDŹ OBOJĘTNY

Zima to bardzo trudny okres, dlatego apelujemy do mieszkańców Kielc o przekazywanie sygnałów o osobach bezdomnych, przebywających w miejscach niemieszkalnych, klatkach schodowych czy altanach śmietnikowych. Dzięki takim zgłoszeniom odpowiednie służby mogą dotrzeć do potrzebujących i zaoferować im konkretne wsparcie. ◀

STREETWORKERZY

533-355-386, 733-017-022 – Streetworkerzy Ośrodka Interwencyjno-Terapeutycznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach

CAŁODOBOWE BEZPŁATNE INFOLINIE

987 – Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego
112 – Centrum Powiadamiania Ratunkowego

Kobiety z pasją i energią

Na zaproszenie starosty kieleckiego Mirosława Gębskiego blisko 200 pań, aktywnych zawodowo, gospodyń i seniorok z Kół Gospodyń Wiejskich uczestniczyło w wyjątkowym spotkaniu pn. „Kobiety z pasją ... sposób na ciekawe życie”, które się odbyło w Szklanym Domu w Ciekotach w gminie Masłów

Zaproszone panie działają na terenie siedmiu gmin powiatu kieleckiego: Bodzentyna, Górna, Bielin, Miedzianej Góry, Zagnańska, Masłowa i Mniowa. Gości powitał pomysłodawca zjazdu starosta kielecki Mirosław Gębski oraz gospodarz terenu wójt Tomasz Lato. - Cieszę się, że możemy tu gościć tak dużo pań. To pierwsze spotkanie z cyklu spotkań, które planujemy organizować w powiecie. Chcemy iść z duchem czasu, chcemy, by panie dzieliły się dobrymi praktykami z innymi kobietami - mówił starosta.

Bohaterkami tego zjazdu były niewątpliwie trzy panie, kobiety ponadprzeciętne, niezwykle, będące niewyczerpanym źródłem inspiracji. To artystka ludowa Józefa Bucka, wiceprezes stowarzyszenia Uniwersytetu III Wieku w Łagowie Jadwiga Kamińska, a także szefowa KGW Sasanki z gminy Mniów Aneta Sidor.

Panie podzieliły się swoimi doświadczeniami. Opowiedziały o sposobach na ciekawe życie, mówiły jak czerpać radość i satysfakcję z życia na każdym jego etapie. Seniorki podkreślały, że wiek nie jest ważny, a do koła gospodyń wiejskich może dołączyć każdy.

- Emerytura to nie koniec życia - mówiły. Co jest najważniejsze w życiu? - Wyjść do ludzi, znaleźć odrobinę czasu dla siebie. Zajmujemy

Mirosław Gębski starosta kielecki podczas spotkania z kobietami z pasją - Józefą Bucką, Jadwigą Kamińską oraz Anetą Sidor.

się wnucami, rodziną, ale bardzo ważnym jest znalezienie odskoczni od codzienności, chwili dla siebie - mówiła Józefa Bucka.

Pani Jadwiga Kamińska zachęcała panie do aktywności i wspólnej integracji. - Na emeryturze mam mniej czasu niż kiedyś. Ćwiczmy, wyjeżdżamy na wycieczki czy wykłady. Chcemy uświadomić kobietom, że finanse nie decydują o tym, co można robić - mówiła.

Z kolei Aneta Sidor dużo opowiadała o wzajemnym pomaganiu. - Wiele pan odżyło zapisując się do KGW. Panie zrobiły się aktywne, wspierają się i pomagają - mówiła. Podczas tej dyskusji panie dzieliły się doświadczeniami z życia, kiedy spotkało je coś wyjątkowego i dobrego.

PM/03/03/2022

Historia na fali

Temat: Strajk w obronie krzyży we Włoszczowie

Czwartek, 1 grudnia, godz. 20 Radio eM Kielce
Zaprasza dr Katarzyna Bernat

**OKRĘGOWA
STACJA KONTROLI
POJAZDÓW**

Kielce, ul. Jagiellońska 92

ZAPRASZAMY

Od poniedziałku
do piątku w godzinach
7.00 - 21.00
w soboty 7.00 - 14.00

Tel. 41 345-76-25

**HOLOWANIE
POJAZDÓW 24 h
powyżej 3,5 t**

tel. 41 346 06 96

PM/01/02/2022

Lotteria Świąteczna

DO WYGRANIA

ponad **30 000** nagród!

1 x

Toyota
Corolla

20 x

Thermomix®
TM6

40 x

iPhone 13 mini
5G 128 GB

500 x

karta podarunkowa 4F
500 zł

30 000 x

100 zł

4F | outbox | 1+1

KARTA PODARUNKOWA

**Weź udział w loterii
od 24 listopada do 31 grudnia 2022 r.**

Graj w punktach LOTTO i na

lotto.pl

Szczegóły i regulamin loterii promocyjnej na lotteriaswiateczna.pl. Okres sprzedaży promocyjnej trwa od 24 listopada 2022 r. do wyczerpania puli kodów promocyjnych, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2022 r. Organizator loterii: Totalizator Sportowy Sp. z o.o., ul. Targowa 25, 03-728 Warszawa.